

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

Autorská kniha na vlastní téma
“Oceán na konci uličky,, Neil Gaimanov
Vanessa Gavrilova

Plzeň 2020

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Ilustrace a grafika

Specializace Kniha a tvarování papíru

Bakalářská práce

Autorská kniha na vlastní téma

“Oceán na konci uličky,, Neil Gaimanov

Vanessa Gavrilova

Vedoucí práce: MgA. Mgr. Petra Soukupová

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedeníh pramenů a literatury.

Plzeň, červenec 2020

.....

OBSAH:

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	5
2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	9
3 CÍL PRÁCE	10
4 PROCES PŘÍPRAVY	11
5 PROCES TVORBY	13
6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA	15
7 POPÍS DÍLA	16
8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	17
9 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	18
10 RESUMÉ	19
11 SEZNAM PŘILOH	20

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Před tím, než jsem dostala na vysokou školu, dlouhou dobu jsem si věnovala tvorbě a snažila jsem se pochopit, jestli bych chtěla i dál šířit své znalosti a se rozvíjet své schopnosti v tom oboru. Nakonec jsem pochopila, že umění vnímám jako důležitou kapitolu svého života a planuju dál jít tou cestou.

To, že jsem rozhodla studovat na FDULS nebyla náhoda. Jsem cizinka a většinu svého života strávila v Rusku, kde preferuje akademický přístup k malířství, vždy mě v tom trochu chyběla náhoda a prostor pro vlastní pohled. I když v práci nebo studiu vždycky a všude je nějaké kritérii, stejně během studiu jsem cítila, že moje tvorba se jeví mým odrazem v nějakém smyslu a že vyhledávám vlastní cesty. Za tu dobu, co jsem tady studovala, pozorovala jsem se tomu, že každý student má své silnější strany a každý dostává individuální přístup.

Taky je důležité to, že jsem tady získala obrovské množství praktických zkušeností. Tyká se to nejen mého hlavního oboru, ale ostatních předmětů: do školy jsem nikdy neměla zkušenosti s grafickými technikami nebo 3D modelováním. Řekla bych, že po dvou letech jsem se začal lépe cítit prostor a z nové strany si otevřela pro sobě práci s objemem a teď se pokusím ten objem přinášet i do plošnějších děl.

Co se týká hlavního atelieru, ani jsem netušila, že existuje tolik způsobů pro výroby knihy, dozvěděla jsem se jak se dá ušít různé

typy vazeb, kolík jsou důležitých bodů a drobností v práci s různými materiály (papír, lepenka, látka, kůže a td).

Během studia jsme vyzkoušely nejenom různé typy vazeb, ale i měly pokusy na výrobu albumu, krabiček, ručního papírů, zkusily jsme dělat interaktivní a pop-up knihy.

Ta výuka dovolila mě líp pochopit knihu jako objekt a teď jsem schopná vnímat to dílo komplexně. Před tím jsem spíš vnímala knižní tvorbu jako kombinace textu a obrázku, ale dneska na to koukám jinak.

Každý semestr jsem mohla použít nové teoretické znalosti v praxi. V prvním semestru jsem si objevila vazbu harmonika, zkusila kombinace klasického papíru a pauzáku. Měli jsme téma «rok 1948» a snažila jsem se vnímat to přes poetickou stranu. Udělala jsem ilustrace k výběru textu z románu «Nesnesitelná lehkost bytí» od Milana Kundery. Na tuto chvíli jsem neměla dost znalosti abych udělala komplexní typografickou úpravu celého textu, proto jsem se víc soustředila na ilustracích. Koneční práce vnímám spíš neutrálně, protože na ten moment jsem hůř cítila jak chci vidět vlastní tvorbu, používala jsem materiály, které nejsou úplně moje a celkově jenom zobrazovala to, co se děje v textu, skoro jsem nedoplňovala děj svoji fantazii.

V dalším semestru jsme měly možnost vyzkoušet techniku pop-apu, což mě velmi bavilo, z těch důvodů, že bylo to zaměřeno na dětskou literaturu a tuhle svoji knížku považuji za první krok směrem k tomu, jak vnímám ilustrace v rámci svoje tvorby. Vymýš-

lela jsem příběh o malé holčičce, která se překonala svoje strachy. Ilustrace byly splněny akvarelem a díky té práci jsem velmi dobře pochopila, přes jaké barvy vnímám věci, který jsou kolem mě. Většinou používám chladné barvy: modrou, fialovou, zelenou a t.d. (dá se to vidět i v mé bakalářské práci). To neznamena, že já ignoruji nebo dopředu se omězuju svou tvorbu, pokud vidím potřebu přejít do teplejších odstínu, vždy to udělám. Ale pokud vnímat vlastní tvorbu jako dialog s sebou, s jistotou bych řekla, že barevné řešení, které používám, mě dodává možnost ponořit čtenáře do toho světa a té atmosféry, kterou cítím kolem toho, o čem mluvím ve svých pracích.

Konečný úkol z druhého semestru vypadal jako knížka ve tvrdých deskách, která měla harmonikovou vazbu, kombinovala jsem klasické stránky, interaktivní a pop upové.

Zadáním další klauzury bylo vytvářet deník vzpomínek, typ vazby mohl být libovolný. Udělala jsem deník z letních vzpomínek, který jsem sešila jako sešit. Za dobu studia jsem docela často používala ten způsob vazby, baví mě ten proces, i když není moc dlouhý a komplikovaný, není v tom tolik chytrostí, jako třeba v bradlové vazbě, kterou jsme naučily dělat v tom semestru, ale nakonec sešívání sešitu mě přijde stejně zajímavým a příjemným.

Letní semestr druhého ročníku jsme dostaly tématu práce s papírem. Mohl to být ruční papír, vytváření ilustrace pomocí papíru nebo koláže. Tento krát jsem dlouho hledala cestu pro tvor-

bu v rámci tohoto zadání, nakonec jsem se pokosila zachytit své pocty po vracení z Moskvy a udělala knižku, kterou jsem věnovala příběhu z mostkovského metra. Používala jsem kombinace koláže a tuší pro vytváření ilustrace. Vybrala jsem typ vazby leporelo, které jsem umístila do tvrdých desek. Tu práci považuji za nejvíc grafickou ze všech, co jsem dělala.

Celý třetí ročník jsme věnovaly rozpracování bakalářské práce, kromě toho během semestru jsme se soustředily na restaurace starých knih, vytvářely krabičky a pouzdra.

Během studia na oboru kniha a tvarování papíru jsem se naučila novému řemeslu.

Považuji analogové knihy za velmi důležitou část našeho života, směřujeme se k tomu, že celý náš život přechází do digitální podoby, a přijde mi, že kvůli tomu jsme víc omezení v taktilní straně, pro mě je moc důležité mít možnost vzít skutečnou knihu do vlastních rukou, otočit stránku, cítit vůně od papíru a inkoustu. Bylo by mi líto, kdyby další generace takovou možnost neměli, hlavně přijde mi, že je to velice důležité pro děti, ovlivnilo by to i ich motoriku a td. Je pro mě moc důležitým bodem to, že jsem schopna dělat své vlastní autorské knihy, to mi dodava pocit tvůrčí svobody.

2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Jako téma bakalářské práce jsem si vybrala dětskou ilustrovanou knihu z důvodu, že zajímá mě otevření všedenních problémů přes dětský pohled. Řekla bych, že je to můj oblíbený způsob dialogu v literatuře se čtenářem, proto se mi chtělo do té konverzace vstoupit.

To, jak vnímá události dítě vždycky připoutala moje pozornost: v dětství nemáme tolik zkušenosti a informační báze, proto víc posloucháme intuice, necháváme prostor pro fantazie a většinou nemáme tolik strachu.

Kromě toho hodně problém, který máme dnes pochází z dětství a v některém smyslu se obracení na svoji minulost se jeví klíčem k tomu, kdo jsme v současnosti.

Mám pocit, že je něco magického v tom, kdy dospělí lidé čtou knížky svým dítětem. Existuje spousta knih, který lidé různého věku vnímají jinak: malé dítě dává pozornost na jednu stranu příběhů, puberťáci pozurují něčemu jinému a nevěnují nějakým myšlenkám, taky to platí i pro dospělých.

Většina příběhů, které vyvolají ve mě nejzářivější asociace jsou povídání z dětských úst.

3. CÍL PRÁCE

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo vytvoření autorské knihy pro děti. Dlouho jsem se přemýšlela nad tím, která přesně kniha to musí být a nakonec jsem se rozhodla ilustrovat knihu, která patří spisovateli Neilu Gaimanovi a nazývá se "Oceán na konci uličky,,."

Soustředila jsem se konkrétní na tuhle knihu za prvé díky tomu, že tento román tváří surrealistickou atmosféru a přenáší čtenáře do jiného světa. Poprvé jsem četla tuto knihu v dětství, ale tahle povídka oslovila mi i dnes. Přijde mi, že je to přesně ta kniha, která bude zajímat jako dítě tak i dospělých, a možná v něčem připomene starším lidem, že jsou pořád trochu dítě.

Taky důležitým bodem pro výběr té knihy stalo to, že před tím tuto povídku nikdo neilustroval. Zastávám názor, že ten fakt mě dodává komfortnější pocit: neměla jsem vědomí, že někdy jsem potkávala jakoukoliv scénu a nebo že jsem ovlivněna nějakým známým ilustrátorem, který tento příběh zobrazoval před tím.

Sledovala jsem cíl vyvařit objekt, který bude přitahovat malého čtenáře v tu chvíli, kdy dítě se bude prohlížet mezí políčkami. Snažila jsem se představit, co by hlavně mě zajímalo před deseti let, a tím samým mě napadlo vybrat ten způsob vazby, který jsem nakonec použila.

Ať to bude dobrodružství a dítě během čtení bude držet nestandardní knihu v tvrdých deskách, a něco, co bude připomínat deníček.

4. PROCES PŘÍPRAVY

V létě jsem se začal přemýšlet nad tím, jak představuji svoje bakalářskou práci a co přesné mě připoutává v dětské literatuře. Proto jsem se obracela na knihy, které obklopily mě v dětství, hledala jsem v tom inspirace a doufala, že se narazím na tu knihu, kterou budu chtít doplnit svoje tvorbou.

Tak třeba, když jsem byla malá, moc mě bavily příběhy o Mumincích, ale když jsem se vrátila k tvorbě Tove Janssonove v dospeljším věku, uviděla jsem tu povídku pod jiným uhlem a oslovilo mě to mnohem hlubší, než před tím.

Takže před tím, než jsem si vybrala knihu, kterou začal ilustrovat, jsem se prohlídla literaturu, která spadá do tématu a která mě nikdy oslovila.

Jsou to knihy:

“Hugo a jeho velký objev” od Briana Selznicka

“Deník Anny Frankove”

“Neuvěřitelně hlasitě & nesmírně blízko” od Jonathana Safrana Foera

“Jako zabit ptáčka” Harper Leeové

“Oscar a řížová paní” Eric-Emmanuel Schmitt a td

Všechny té romány jsou propojeny tím, že hlavní postavy jsou dítě, občas v knihách se děje nějaké dobrodružství, občas to je spíš dramatický příběh, ale každý krát jsem mohla najít v tech dílech něco, co by mě oslovilo.

Každopádně inspirovala jsem se nejenom literaturou, ale i umělci. Snažila jsem se pochopit, co přesně mě připoutává v oblíbených dílech, hlavně se to dotýká děl ilustrativních. Třeba jedna z mých oblíbených knih je ilustrovaná kniha Alenka v říši divů od španělské ilustrátorky Marty Gomez-Pintado. Tohle dílo má úplně jinou, unikátní atmosféru, která otevřela pro mě ten příběh z nové strany. Zase bych řekla, že v tomto případě ilustrace se ukazují ten svět, ve kterém se odehrává děj, z nové strany. Většinou jsem zvykla vidět ilustrace s více pohádkovou náladou, ale toto dílo ve mě vyvolává jiné pocity.

Uviděla jsem v tom něco společného s tím, jakou atmosféru se mi chce zachytit ve své bakalářské práci. Hodně mě inspirovalo to, jak umělkyně pracuje s prostorem a taky moc pro mě blízko to barevné řešení, které ona používá: klidné, nenasycené a chladné barvy. To jsou odstíny, které skoro vždycky naplňuje moje tvorbu a taky docela fungují v rámci přibíhá, který jsem vybrala pro své práce.

Většina mých oblíbených knih je určena pro mladší čtenáři než moje autorská kniha, ale stejně inspirovalo mě to, že ilustrace jsou upřímné, jemné a nejsou utažené. Vždy mám pocit, že jsou trochu nedokončené, díky čemu jsou stále živé.

Tak třeba moje další oblíbená ilustrátorka je Isabelle Arsenault, moc se mi baví to, že ve svých ilustracích nechává místo pro humor, i když ve svých kresbách mluví o důležitých a seriózních věcích. A zase to dělá přes dětský pohled.

5 PROCES TVORBY

Během čtení knihy “Oceán na konci uličky,, jsem si všimla, že autor spíš tlačí na atmosféru, než na příběh a to mě inspirovalo k tomu, že jsem se snažila tu atmosféru podpořit svými kresbami, trochu doplnit příběh svým pohledem, ale stejně nechat prostor pro fantazie čtenáře. Přijde mi, že ten bod osvobozuje jako čtenáře tak i mě během práce: knihu plní spousta nekonkrétních věcí a díky tomu je jednodušší ten svět doplňovat a nebo pokoušet se stát jeho částkou během čtení.

Původně jsem plánovala vytvářet ilustrace digitálním způsobem, ale během konzultace jsem pochopila, že není to úplně dobrá cesta: digitální malbě docela často chybí náhoda a práce pak vypadají miň živými (aspoň v mém splnění).

Na začátku práce jsem se shodla na tom, že nebudu si nějak omezovat v tom, které materiály budu používat. Většinou preferuji přírodní materiály: úhel, akvarel, pastelky a pastel. Snažím se být citlivá s těm, jak rozkládám barevné a světelné akcenty.

Taky během práce jsem zjistila, že docela často konečným variantám mých práce chybí lehkost, a pokoušela jsem se nedovádět kresby či malby do uražené kondice.

Pokud mluvit o detailech, bude důležité říct, že dlouho jsem přemýšlela, jestli vůbec musím zobrazovat tvar hlavní hrdiny: většinou mám jenom námět postavy, nebo ukazují ho zezadu. Dě- lala jsem to z těch důvodu, že hlavní hrdina je ten, s kým čtenář

si muže asociovat, nechtěla jsem ochudit ho o takovou možnost. Naopak měla jsem záměr co nejvíc ponořit čtenáře do příběhu, aby si necítil odcizení.

Vzhledem k tomu, že v knize se spojují dva světa: víceméně realistický a zázračný, pokoušela jsem zanechat tuto hranice a naznačit v čím je rozdíl mezi prvním a druhem světem. Tak třeba situace, která se odehrává v kuchyně jsem podílela na dvě vrstvi: na prvním plánu vidíme kluka, který je zobrazen víc realistické, ale druhý plán vypadá stylizovanější.

Stejnou metodu jsem použila v první ilustrace: i když celá scéna je docela zvláštní (jako pro čtenáře tak i pro hlavní postavu), ale hlavní hrdina se vyniká z toho davu, který se odehrává kolem něho.

Když jsem rozpracovávala obálku a přemýšlela nad tím jak bude vizualizován název knihy, jsem pochopila, že bude to nakresleno ručně. Udělala jsem to z několika důvodu: za prve díky tomu víc cítím tajemnou atmosféru, čtenář nebude schopen rychle přečíst název a jméno autora, což znamená, že o příběhu dozví jenom pozorný a zvědaví čtenář. V tom taky vidím metaforu, že docela často nevšimne zazrečnemu světu kolem nás.

Taky kombinace klasického písma a ručnepsaního pokračuje tendence z příběhu: střídání renálního světa a čarodějského.

6. TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Všechny ilustrace jsem kreslila na papír WOODSTOCK 260 gr. Pak jsem skenovala kresby na 400dpi a dělala jsem různé úpravy podle potřeby v Adobe Photoshop CC. Pro kombinace textu a obrázku a realizace konečné verze projektu jsem používala Adobe InDesign.

Všechno jsem tiskla v školné tiskárně na papír A3. Pro tisk jsem si vybrala papír keaykolour s gramáží 100 g/m². Obalku jsem tiskla na pevnější papír se strukturou.

Vytisknuté stránky jsem naskládala, sešila a ořízla.

Formát knihy je 200x255mm

Typ vazby je kombinovaný a udělan na na základě kopské vazby.

7 POPIS DÍLA

Finální práce je autorská kniha pro děti. Ilustrace nám vypráví příběh z románu "Oceán na konci uličky,, od Neila Gaimanovi.

Dílo obsahuje docela hodně textu a je určeno pro děti středoškoliho věku (9-14 let)

Kniha je udělaná ve 3 kusech.

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Přínos pro daný obor vidím v tom, že jsem se snažila vytvořit knihu, která bude schopna připoutat k sobě pozornost mezi ostatními.

9 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Knižní a periodická literatura:

«Oceán na konci uličky» Neil Gaiman. 2013, Polaris
ISBN 978-80-7332-206-9

Internetové zdroje:

ЛитРес, «Океан в конце дороги»

<https://www.litres.ru/nil-geyman/okean-v-konce-dorogi/chitat-onlayn/>

Гейман, Нил – Wikipedia

<https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%93%D0%B5%D0%B9%D0%BC%D0%B0%D0%BD,%D0%9D%D0%B8%D0%BB>

10 RESUMÉ

Моя дипломная работа представляет собой авторскую книгу с моими иллюстрациями к роману Нила Геймана «Океан в конце дороги».

Через этот проект я хотела раскрыть своё виденье современной иллюстрации в рамках детской литературы. Для меня было важным передать чувственность, которой наполнена история, происходящая с главными героями, но при этом оставить пространство для переживаний читателя.

При создании иллюстраций я использовала такие материалы, как акварель, пастель, цветные карандаши, тушь и классический карандаш. В дальнейшем я редактировала иллюстрации в Adobe Photoshop.

Выбор переплёта с открытым корешком – не случаен. Я не так часто встречаю подобные книги на полках и посчитала, что благодаря такому способу оформления своей работы, я смогу создать ощущение таинства между историей и читателем.

II SEZNAM PŘÍLOH

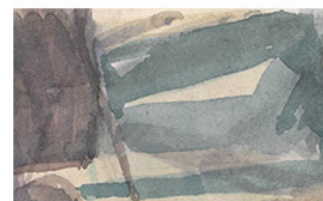
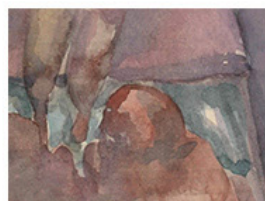
Příloha 1 – Klauzurní práce, 1. semestr



Od prvního dne okupace létala ruská vojenská letadla celé noci nad Prahou. Tomáš tomu hluku odvykl a nemohl usnout.



Příloha 2 – Klauzurní práce, 2. semestr

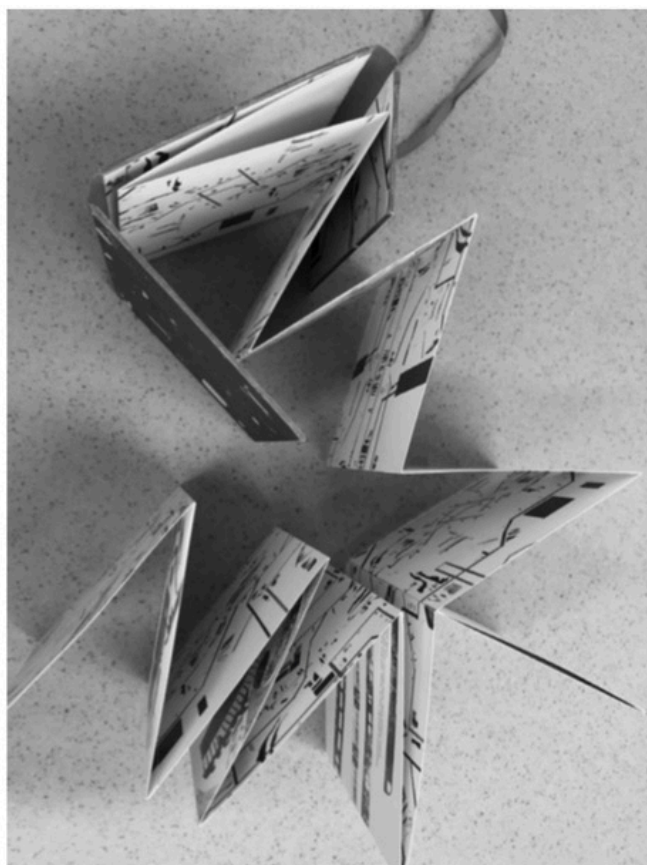
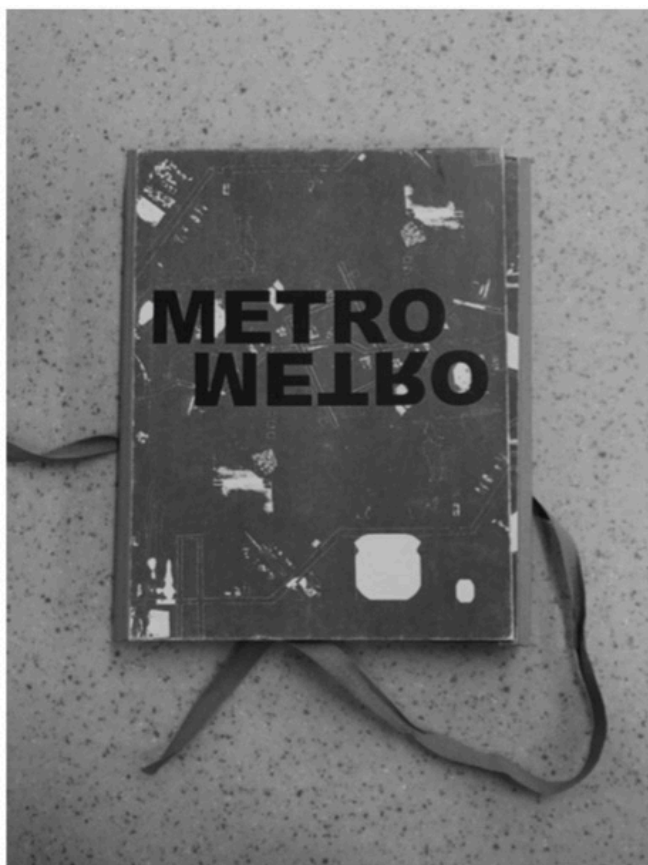




Příloha 3 – Klauzurní práce, 3. semestr

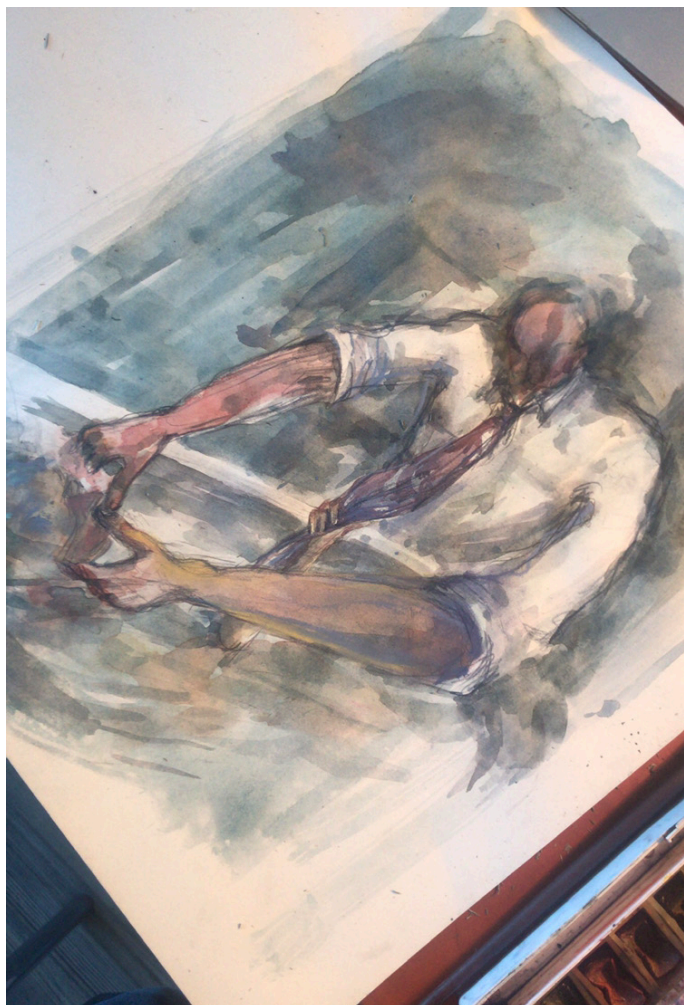


Příloha 4 – Klauzurní práce, 4. semestr



Pak jsem dlouho jela dolů po eskalátoru,
téměř do středu Země.

Příloha 5 – Bakalářské práce, process



Příloha 6 – Bakalářské práce, finalní verze



